

Dopady COVID-19 na Prahu

Praha se může propadnout až o 11,8 %, rozpočet přijde o miliardy

Praha se může propadnout až o 11,8 % HDP, rozpočet přijde o miliardy

Nejen Česká republika, ale prakticky celý svět se potýká s dopady **pandemie nemoci COVID-19**, která zachvátila nejprve Čínu, poté Evropu a v současné době už všechny kontinenty s výjimkou Antarktidy.

Odhady ekonomického dopadu pandemie se velmi liší nejen mezi zeměmi, ale také u různých modelů pro jednotlivé země. A liší se také uvnitř zemí. Výjimkou není ani Česká republika. **Naše studie se zaměřuje na odhad dopadů na hlavní město České republiky.**

Praha je specifická a specifické tak budou i dopady současné krize na její ekonomiku a hospodaření magistrátu. Hlavní město tvoří 25,8 % hrubého domácího produktu České republiky a 31,9 % hrubého fixního kapitálu, a to přestože se v něm odpracuje pouze 18 % z celkového počtu odpracovaných hodin v zemi. Praha se například podílí z přibližně třetiny na cestovním ruchu České republiky a letos se v hlavním městě očekávalo více než 8 milionů turistů. Každý zhruba třináctý pracující je v Praze živěn právě cestovním ruchem, z nich poté 82 % v zaměstnaneckém poměru. Cestovní ruch byl zasažen ze všech odvětví ekonomiky pravděpodobně nejvíc, a to nejprve nemocí samotnou, a poté nařízeními vlády, která prakticky ze dne na den uzavřela pro turisty hranice a znemožnila podnikat hotelům, barům, klubům, pracovníkům v kultuře a v dalších odvětvích přidružených k cestovnímu ruchu.

Na druhou stranu má Praha oproti celé České republice například mnohem vyšší podíl zaměstnanosti a vytvořené přidané hodnoty v IT sektoru či telekomunikacích, kde jsou dopady pandemie nižší.

Je tedy zjevné, že **dopady nemoci COVID-19 na Prahu se s nejvyšší pravděpodobností budou lišit od dopadů na Českou republiku** jako celek.

K tomu účelu jsme sestavili několik modelů, které se tento dopad snaží kvantifikovat. Výsledky ukazují, že **Praha se v pesimistickém scénáři může propadnout o 11,8 %**. Baseline scénář ukazuje propad o 7,4 % a optimistický scénář o -2,9 %. Magistrát musí počítat s propadem příjmů mezi 3 a 8 miliardami korun.

Pro Prahu je odhad propadu ekonomiky klíčový, jelikož se od něj odvíjí příjmy rozpočtu. Ten byl na rok 2020 naplánován jako vyrovnaný, což při prudkém propadu ekonomiky není možné dodržet bez škrtů na straně výdajů, ať už běžných nebo investičních, či bez odkládání plánovaných investic.

Scénáře pro rok 2020	Optimistický	Baseline	Pesimistický
HDP ČR	-3,6 %	-8,4 %	-13,1 %
HPH ČR	-2,4 %	-7,6 %	-12,7 %
HDP Praha	-2,9 %	-7,4 %	-11,8 %
HPH Praha	-1,7 %	-6,6 %	-11,4 %
Příjmy DPH Praha	-0,8 mld	-2,1 mld	-3,4 mld
Z příjmů fyzických osob Praha	-0,4 mld	-0,9 mld	-1,5 mld
Z příjmů právnických osob Praha	-0,5 mld	-1,2 mld	-1,9 mld
Další příjmy	-1,1 mld	-1,4 mld	-1,6 mld
Příjmy celkem Praha	-2,8 mld	-5,6 mld	-8,4 mld

Je nutné upozornit, že vstupní data jsou nutně vysoce spekulativní, jelikož se situace vyvíjí každý den. Navíc celá řada důležitých dat ještě není ze své podstaty k dispozici a bude známá až zpětně. Nicméně současnou situaci považujeme za natolik vážnou, že je nutné přicházet s odhady, které nám umožní reagovat. Situace ke 1. dubnu 2020 už nám umožňuje sledovat alespoň jeden měsíc od prvního potvrzeného případu nemoci a půl měsíce nouzového stavu.

Pražský rozpočet na rok 2020

Hlavní město Praha přijde kvůli současné situaci o část svých příjmů. Sestavili jsme rozpočet s odhadem ztráty příjmů pro všechny tři varianty ekonomického vývoje. **Ve všech variantách počítáme s poklesem příjmů ve všech daňových a poplatkových kategoriích**, přičemž výše jsou uvedeny hodnoty pro příjmy odvislé od daní z příjmů fyzických osob, právnických osob a z přidané hodnoty. Ve všech třech scénářích jsou všechny tři kategorie za rok 2020 ztrátové.

Praha dále přijde o významnou část příjmů z turistických poplatků, tedy z poplatku za rekreační pobyt a za ubytovací kapacity a také z dílčí daňe z hazardních a technických her, kterých se nouzový stav významně dotknul. **Další významnou položkou jsou případné odpuštěné či nezaplacené nájmy**. Počítáme také s dodatečnými náklady na zdravotnictví, které částečně hradí Praha. Náklady se i u této položky ve všech scénářích liší v závislosti na délce trvání pandemie.

Praha na rok 2020 naplánovala vyrovnaný rozpočet s příjmem 83,8 miliardy, přičemž z této sumy plánovala utratit 64,8 miliard na běžné výdaje a 16,8 miliard na investice. Situace se však významně změnila. V optimistickém scénáři Praha přichází celkem o 2,8 miliardy korun z plánovaného rozpočtu, v baseline scénáři o 5,6 miliardy a **v pesimistickém může přijít ž o 8,4 miliardy**. Dva scénáře jsou tedy pod 10 % ztráty příjmů a jeden lehce nad touto hranicí. **Udržet vyrovnaný rozpočet nebude možné.**

Příklady odložitelných projektů

Rozpočet Prahy na rok 2020 byl naplánován jako vyrovnaný, což je nyní neudržitelné. Níže nabízíme příklady projektů, které nejsou strategické a bezodkladné, jako jsou například opravy klíčových pražských mostů či projekty spolufinancované z evropských fondů, a zároveň jsou a) **nad 50 milionů korun** pro rok 2020 či 2021 b) **nezahájené**, maximálně s investicí do projektové dokumentace.

Seznam netvrdí, že je vhodné všechny tyto projekty odkládat. Pouze říká, že jsou odložitelné. Některé z nich můžou být naopak vhodnými prostředky k udržení či dokonce zvýšení zaměstnanosti. To už je však otázka politické diskuze a dílčích ekonomických studií jednotlivých projektů. Otázkou politické diskuze také bude, zda a kde výdaje nenavýšovat, navzdory klesajícím příjmům.

Projekty 2020/2021	Náklady	Komentář
Nový městský mobiliář	400 mil.	odložitelné, nejasné náklady
Nový vizuální styl MHD	200 mil.	odložitelné, nejasné náklady
Průmyslový palác	200 mil.	odložitelné
Obnova veř. osvětlení	200 mil.	dá se rozložit do více let
Výstavba byt.objektů	185 mil.	odložitelné
Holešovická tržnice	144 mil.	odložitelné
Trojská lávka	140 mil.	odložitelné
Revitalizace Václav. nám.	127 mil.	odložitelné
Smart Cities	99 mil.	odložitelné
Parkovací dům Petržálkova	90 mil.	odložitelné
Dvorecký most	81 mil.	odložitelné
Výstavba nebyt. objektů	77 mil.	odložitelné
Botanická zahrada	60 mil.	odložitelné
Smíchovské nádraží	60 mil.	dá se rozložit do více let
Vybavení park. ploch	60 mil.	odložitelné
Celkem	2,123 mld.	

Vybrané odložitelné projekty nad 50 mil.

5,4 mld. Doprava

- Metro Karlovo náměstí, bezbariérové, 100 mil. Kč (celkem 180 mil.), zatím nezahájeno
- Metro Opatov, bezbariérové, 100 mil. Kč (celkem 200 mil.), zatím nezahájeno
- Dvorecký most, 81 mil. Kč (celkem 900 mil.), zatím jen projektové práce
- Obnova Trojské lávky, 140 mil. Kč (celkem 155 mil.), zatím jen projektové práce
- Terminál Smíchovské nádraží, 60 mil. Kč (celkem 2,2 mld.), zatím nezahájeno
- Parkovací dům Petřílkova (u metra Hůrka), 90. mil. Kč (celkem 325 mil.), zatím nezahájeno
- Vybavení parkovacích ploch, 60 mil. Kč (celkem 200 mil.)
- Koněvova ulice, rekonstrukce, 60 mil. Kč, zatím nezahájeno (celkem 131 mil.)
- Revitalizace Jižního náměstí v Novém Hloubětíně, 60 mil. Kč, zatím nezahájeno (celkem 64 mil.)
- Slánská, most, 55 mil. Kč, projektové práce (celkem 60 mil.)
- Malešická, III. etapa, 50 mil. Kč, nezahájeno (celkem 40 mil.)
- Bystrá (Horní Počernice), most, novostavba, 60. mil. Kč, zatím nezahájeno (celkem 44 mil.)
- Jungmannova, rekonstrukce, 53 mil. Kč, zatím nezahájeno (celkem 47 mil.)

3,2 mld. Vnitřní správa

- Rezerva na Smart Cities, 99 mil. Kč (celkem 100 mil.)
- Revitalizace objektu Varhulíkové, 57 mil. Kč (celkem 60 mil.)

1,8 mld. Městská infrastruktura

- Botanická zahrada, dostavba areálu západ, 60 mil. Kč (celkem 109 mil.), teprve se rozbíhá

1,7 mld. Hospodařství

- Bytové objekty, 185 mil. Kč (celkem 1 mld.)
- Nebytové objekty a stavby, 77 mil. Kč (celkem 1,5 mld.)
- Výkupy pozemků, 350 mil. Kč (celkem 2 mld.)
- Obnova veřejného osvětlení, 200 mil. Kč (celkem 1,5 mld.)
- Holešovičká tržnice, 144 mil. Kč (celkem 1,2 mld.)

1,4 mld. Školství

- Rezerva na přístavby škol a akce příspěvkových organizací, 150 mil. Kč (celkem 278 mil.)

0,7 mld. Kultura a cestovní ruch

- Rekonstrukce Průmyslového paláce, 200 mil. Kč (celkem 3,4 mld.)
- Rezerva na kulturu a cestovní ruch, 90 mil. Kč (celkem 90 mil.)

0,6 mld. Bezpečnost

- Zvýšení spolehlivosti MRS, II. etapa, 94 mil. Kč (celkem 156 mil.)

0,6 mld. v projektech mimo rozpočet

- Městský mobiliář, 400 mil. Kč, odložitelné, nejasné náklady
- Nový vizuální styl MHD, 200 mil. Kč, odložitelné, nejasné náklady

0,5 mld. Rozvoj obce

- Revitalizace Václavského náměstí, 127 mil. Kč (celkem 370 mil.), teprve se rozbíhá
- Revitalizace Malostranského náměstí, 51 mil. Kč (celkem 100 mil.), teprve se rozbíhá
- Maniny – PPO, snížení nivelety Karlín, 52 mil. Kč (celkem 1,1 mld.), teprve se rozbíhá
- Zokruhování výtlačného řadu Praha Východ, 74 mil. Kč (celkem 350 mil. Kč), teprve se rozbíhá

Kontakt na autory

Mgr. Ing. Dominik Stroukal, Ph.D.

Katedra ekonomie, VŠ CEVRO Institut

dominik.stroukal@vsci.cz

+420 607 704 006

Mgr. Ing. Matěj Gregárek, Ph.D.

Katedra ekonomie, VŠ CEVRO Institut

matej.gregarek@vsci.cz

Mgr. Ing. Pavol Minárik, Ph.D.

Katedra ekonomie, VŠ CEVRO Institut

pavol.minarik@vsci.cz

Vysoká škola CEVRO Institut, z.ú.

Jungmannova 28/17

Praha 1

E-mail: info@vsci.cz

Tel.: +420 221 506 700

PRÁVO, POLITIKA
EKONOMIKA, BEZPEČNOST